

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

ויקרא

(חלק יז — שיחה ב)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2021

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

ויקרא ב

לו לכפר עליו: „ונרצה לו – על מה הוא מרצה כו' על עשה ועל לאו שניתק לעשה". ד. ה. אַז קרבן עולה איז טאַקע אַ קרבן נדבה וואָס מ'איז ניט מחוייב צו ברענגען, אָבער דער קרבן איז מרצה און נעמט אַראָפּ אַ חובה, אַ חיוב עונש פון מענטשן, קומט דאָך אויס אַז קרבן עולה איז אויך פאַרבונדן מיט חובה.

ועפ"ז איז מובן דער סדר – פריער קרבן עולה, שפעטער חטאת, און דער-נאָך אשם: ס'איז מער עלול' אַז אַ איד זאָל ח"ו עובר זיין, ובמילא דאַרפן ברענגען אַ קרבן עולה, וואָס איז מרצה אויף אַן עבירה קלה יותר – עשה ולאוי הניתק לעשה – ווי אַ קרבן חטאת, וואָס קומט און איז מכפר אויף עבירות חמורות – „דבר שזונו לאו וכרת"⁸; און חטאת, ווידער, קומט פאַר אשם – ווייל חטאת נעמט אַרום אַ גרעסערע צאָל עבירות ווי אשם וואָס מ'ברענגט נאָר אויף ענינים מסויימים.

דאָס איז אָבער ניט אויסגעהאַלטן, וואָרום אויב די תורה איז מקדים עולה

א. דער סדר פון די קרבנות וואָס זייער רע דינים שטייען אין אונזער פרשה איז: פריער – קרבן עולה, מנחה און שלמים, וואָס זיינען קרבנות נדבה,¹ ווי רש"י טייטשט גלייך בתחילת הפרשה² אויף „אדם כי יקריב מכס" – „כשיקריב, בקרבנות נדבה דיבר הענין"; און דערנאָך – חטאת און אשם, וואָס זיינען קרבנות חובה.

איז ניט מובן: אמת טאַקע אַז רש"י האָט אַ הכרח פון פסוק אַז „בקרבנות נדבה דיבר הענין",³ אָבער די שאלה שטעלט זיך אויפן פסוק גופא: פאַרוואָס הויבט אַן די תורה מיט קרבנות נדבה? לכל לראש איז לכא' נויטיק צו וויסן די דינים פון קרבנות חובה וואָס אַ איד מוז ברענגען, און ערשט שפעטער – פון קרבנות וואָס זיינען בלויז נדבה.

און וויבאַלד אַז דאָס איז אַ קשיא אין פשט הכתובים – האָט עס רש"י גע-דאַרפט באַוואַרענען. מוז מען זאָגן אַז אין פשוטו של מקרא איז דאָס מלכתחילה קיין קשיא ניט (אָדער אַז דאָס ווערט פאַרענטפערט דורך אַ פריערדיקן פירוש פון רש"י).⁴

ב. לכאורה קען מען ענטפערן (בדוחק עכ"פ), ע"פ פרש"י אויפן פסוק⁵ „ונרצה

בכללות הפרשה (ולא בפ' תיבה וכיו"ב) – הרי כל הפרשה הוא המשך אחד.

(6) ע"ד הכלל שכתבו רש"י כמ"פ לפניו (משפטים כא, כח, כב, יז, שם, כא, שם, ל), „דיבר הכתוב בהווה" – ועד"ז מסתבר לומר גם בנוגע לקדימה בסדר.

(7) ראה זבחים ז, א: אין לך אדם בישראל שאינו מחוייב עשה.

(8) פרש"י פרשתנו ד, ב. לפמ"ש ברמב"ן וגו"א (א, ד) דעולה באה רק על מזיד (וראה גו"א שם, דלכן עולה כליל לה), וחטאת באה רק על שוגג (פרש"י הנ"ל) צ"ע מה עלול יותר, אבל הרי לא נחית רש"י בפירושו בעולה לבאר האם (ע"ד הפשט) באה בכל אופן או רק במזיד.

(1) מלבד „מנחת בכורים" (ב, יד וברש"י), ובדרך אגב – „קרבן ראשית" (שם, יב וברש"י).

(2) א, ב.

(3) ראה מפרשי רש"י. ונתבאר בארוכה בלקו"ש ח"ב ע' 1 ואילך.

(4) כמדובר כמה פעמים. וראה לקו"ש חט"ז ע' 458 ובהערות שם. וש"נ.

(5) שם, ד. – וּאִם שִׁלְכָאוּ הַקֹּשִׁיאַ הִיא עַל פֶּרֶשׁׁי לִפְנֵי זֶה (פסוק ב') – כיון שהיא קושיא

יו"ט וכו'); דאָקעגן קרבנות יחיד (נדבה און חובה) קענען דאָך זיין בכל עת – דערפאַר הויבט זיך אָן פרשת הקרבנות מיט קרבנות יחיד¹¹ [און די דינים פון קרבן תמיד – וואָס מ'ברענגט פעמיים בכל יום – שטייען טאַקע פריער אין פ' תצוה¹²].

דאָס איז אָבער בלויז אַ טעם אויף צו מקדים זיין קרבנות יחיד פאַר קרבנות ציבור – עס איז אָבער תמוה וטעמא בעי, פאַרוואָס די דינים פון קרבנות ציבור ווערן בכלל נישט דערמאָנט אין פ' ויקרא¹³ (אָדער פ' צו), נאָר ערשט אין פ' אחרי¹⁴, אמור¹⁵ און (דער עיקר אין) פ' פינחס¹⁶?

ד. דער ביאור בכל זה:

אין פשטות הכתובים קומט אויס, אַז די פ' הקרבנות פון אונזער פרשה און (דער ערשטער חלק) פון פ' צו זיינען געזאָגט געוואָרן איידער (וואָס ער דערציילט נאָכדעם) „קרא משה לאהרן גו' קח לך עגל וגו'“¹⁷ – סדר החינוך פון אהרן ובניו בשמיני למילואים. איז פאַרשטאַנדיק בפשטות, פאַרוואָס מען מוז אָנזאָגן דיני עולה א.א.וו. ווייל אהרן ובניו האָבן געדאַרפט וויסן די דינים פון

(ניט ווייל ס'איז אַ קרבן נדבה, נאָר) צוליב דעם וואָס עס איז פאַרבונדן מיט חובה (»מרצה כו' על עשה כו'«) – האָט דאָך נישט קיין אַרט צו מפסיק זיין (צווישן עולה און חטאת) מיט אַנדערע קרבנות נדבה – מנחה און שלמים?

מוז מען זאָגן, אַז דער פסוק וויל טאַקע מקדים זיין קרבנות נדבה פאַר קרבנות חובה; און קרבן עולה שטייט פאַר קרבן חטאת – מצד דעם וואָס עולה איז אַ קרבן נדבה⁹.

ג. וועט מען דאָס פאַרשטיין בהקדים נאָך אַ תמי': פאַרוואָס הויבט אָן די תורה דאָ מיט קרבנות (חובה של) יחיד און נישט מיט קרבנות ציבור – לכאורה איפכא מסתברא: פריער דאַרף מען אָנזאָגן וואָס ס'איז נוגע דעם גאַנצן ציבור, און ערשט שפעטער – בנוגע יחידים?

לכאורה וואָלט מען געקענט ענטפערן¹⁰: קרבנות ציבור זיינען (בעיקר) שייך צו זמנים מיוחדים אין יאָר (שבת,

9) אלא שׁייל, דא' מהטעמים שמקדים עולה לשאר קרבנות נדבה, הוא לפי שיש בו גם »קצת« חובה, כבפנים.

10) בדוחק י"ל: א) יחיד צריך להזהיר יותר מן הצבור, כי אפשר שיתרשל כו' (להעיר מביצה ה, ב: עדות מסורה לב"ד ביצה לכל מסורה). ב) צבור ה"ה קיבוץ יחידים* ולכן מתחיל בדיני קרבנות יחיד, ואח"כ – קרבנות של צבור העשוי מיחידים.

* וואָס שצבור הוא מציאיות בפ"ע, ולא (רק) צירוף של הרבה יחידים [ראה מרז"ל יבמות (נז, א): קהל גרים לא אקרי קהל. ועוד. וראה הוריות (ה, א) ותמורה (טו, ב. טז, א) דאין הצבור מת. ובר"ה (ז, רע"ב) שצריך למוסרו יפה יפה. וראה מפנע"צ פ"ד ס"ב"ד]. וי"ל שכי"ה גם ע"ד הפשט – ראה ויקרא ד, יג ואילך. ולהעיר מפרש"י בא יב, ו ד"ה קהל עדת ישראל –

מי"מ, הרי אי אפשר לצבור מבלי שיקדמו לו יחידים. וראה סה"מ תשי"א ע' 31 בהערה שס. ואכ"מ.

11) לכאורה עדי"ז אפשר לתרץ גם טעם הקדמת קרבנות נדבה לקרבנות חובה – דקרבות חובה (דיחיד) תלויין במקרה מסויים (חטא וכו') דאיש מסויים, משא"כ נדבה דאפשר לכאור"א להביא נדבה בכל עת – אבל עדיין חסר ביאור, כי סו"ס הו"ל להקדים דינים שמוכרח לדעתם (של קרבנות חובה) ואח"כ אלו שהן רק נדבה.

12) כח, לח ואילך.

13) לבד הנטמן בעהרה 1. חטאת הצבור – ד, יג ואילך.

14) טו, ה ואילך.

15) קאפיטל כג.

16) קאפיטל כח"ט.

17) ר"פ שמיני.

און דעריבער האָט מען דאָ ניט גע-
דאַרפט אָנזאָגן אויף די קרבנות ציבור
(פון יו"ט וכו') וואָס שטייען אין פ' אחרי
אמור און פינחס, וואָרום דאָ זיינען גע-
זאָגט געוואָרן נאָר אָט די קרבנות וואָס
זיינען (אָדער קענען זיין) נוגע גלייך
בשעת מעשה.

און אפילו די קרבנות ציבור וואָס
מ'האָט מקריב געווען אין די ימי המילור-
אים וואָס זיינען ניט פון „אותן שנצטוו
בו ביום“²³ (ווי קרבן מוסף דשבת ור"ח²⁴)
— וויבאַלד אָבער אַז דער מקריב פון די
קרבנות הציבור בימי המילואים איז גע-
ווען משה (ווי רש"י) האָט שוין פריער²⁵
געזאָגט, איז ניטאָ קיין הכרח אָנצוזאָגן
דאָ אַלע אידן (כהתחלת הפרשה — „דבר
אל בני“²⁶) אויף די קרבנות²⁶, וואָרום
משה האָט דאָך געוואוסט וואָס פאַר
אַ קרבן און ווי מ'האָט עם געדאַרפט
ברענגען²⁷, ווי ער האָט געוואוסט
די פרטי דינים פון אַלע קרבנות וואָס
ער האָט מקריב געווען בשבעת ימי
המילואים (כולל — דעם שבת'דיקען
טאָג, חטאת וכו').

ה. עפ"ז איז פאַרשטאַנדיק וואָס די
תורה הויבט אָן מיט קרבנות נדבה (ניט
קרבנות חובה): אין די ימי המילואים איז

23) שהקריב אהרן — ראה פרש"י פקודי מ, כט.

24) ראה פרש"י שמיני י, טז. וראה ראב"ע
פקודי מ, ב. מפרשי רש"י צו ח, ב.

25) תצוה כט, כב. שם כד. פקודי מ, כט (אף
ביום השמיני כו' והקריב קרבנות צבור כו').

26) וגם פ' התמיד דפ' תצוה לא נאמרה לבני
כ"א למשה (בעיקר*) לימי המילואים, והציווי
לבני" (לדורות) הוא בפ' פינחס (כת, א ואילך) —
ראה פרש"י פינחס שם, ד.

27) אלא שבתורה לא נאמר בפירושו רק ציווי
על קרבן תמיד

(* ראה חזקוני פינחס כח, ד — בדעת רש"י.

די קרבנות בכדי קענען זיי מקריב זיין
בשמיני למילואים¹⁸.

און ווי דאָס איז בנוגע די ציוויים
לאהרן ובניו, אַז זיי האָבן געדאַרפט
וויסן ווי צו מקריב זיין די קרבנות בשמי-
ני למילואים — אַזוי איז עס בנוגע די
ציוויים (שבפ' ויקרא און צו) צו אַלע אידן,
אַז זיי האָבן געדאַרפט וויסן וואָס פאַר אַ
קרבן זיי קענען (אָדער דאַרפן) ברענגען
גלייך ביים הקמת המשכן בשמיני למילור-
אים.

בפרט אויב מ'זאָל זאָגן¹⁹, אַז (אויך) פ'
ויקרא און פ' צו זיינען געזאָגט געוואָרן
בתחילת שבעת ימי המילואים²⁰

— קענען דאָך די דינים פון פ' ויקרא
און צו זיין נוגע²¹ (ניט נאָר ביום
שמיני למילואים, נאָר) לכל שמונת ימי
המילואים²².

18) ראה זו, יב ואילך. וראה פרש"י שמיני
ט, טז: „ויעשה כמשפט — המפורש .. בויקרא“.
19) ראה רמב"ן פקודי מ, ב. ס"פ פקודי. צו ח,
ב. נשא ז, א.

20) ואיך ש(רק) באמצע פ' צו (ח, ב) כ' רש"י
„פרשה זו נאמרה שבעת ימים קודם הקמת המשכן
שאינן מוקדם ומאוחר בתורה“, דעפ"ז אפשר לומר
דס"ל דפ' ויקרא ו(חלק) פ' צו שלפנ"ז הן בהמשך
לס"פ פקודי (מ, יז ואילך) ששם מדובר בהקמת
המשכן בשמיני למילואים (ראה פרש"י פקודי שם,
כט. לא. ר"פ שמיני. רמב"ן פקודי מ, ב. דלא
כבראב"ע שם ובר"פ שמיני) —

אבל י"ל, כי שם יש הכרח שנאמרה בתחילת
ימי המילואים, ולכן פרש"י ד„פרשה זו נאמרה
(בבירור) ז' ימים קודם הקמת המשכן“; משא"כ פ'
ויקרא ו(חלק) פ' צו ספק בדבר, ואפ"ל בב' אופנים.
21) וצ"ע אם ע"ד ההלכה היו מקריבים קרבנות
יחיד בז' ימי המילואים.

22) בגו"א שמיני (ט, כג) כ' — לדעת רש"י —
„שודאי לא הקריב בימי המילואים אלא קרבנות
השייכים למילואים כו' כמו שלא הקריב התמידים
כו“ — אבל ראה פרש"י פינחס כת, ד. וראה
בארוכה לקו"ש ח"ו ע' 230 ובהערה שם (דלדעת
רש"י עשו כל העבודות בז' ימי המילואים).

האדם בשעת'ן ברענגען דעם קרבן, וכמאמר רז"ל³² „אחד המרבה ואחד המעטי ובלבד שיכוון לבו לשמים“; אויך ביי קרבנות וואָס קומען לכפר על האדם, איז די כפרה בעיקר מצד מחשבת האדם, ווי דער רמב"ן³³ איז עס מבאר אַז ביים ברענגען אַ קרבן דאַרף דער אדם המקריב טראַכטן „כי חטא לאלקיו בגופו ונפשו וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה כו' דמו (דהקרבן) תחת דמו נפש תחת נפש כו'“, און דאָס מאַכט אַז דער קרבן זאָל מכפר זיין.

מ'זעט דאָס אויך אין דעם נאָמען קרבן, וואָס איינער פון זיינע פירושים איז – מל' קירוב, וואָס מיינט אַז די עבודה פון קרבן איז צו מקרב זיין די כוחות וחושם צום אויבערשטן³⁴.

ועפ"ז איז ניט מובן: וויבאַלד אַז דער עיקר פון קרבנות איז (ניט די מעשה ההקרבה, נאָר) די מחשבת האדם לפני בשעת ההקרבה, ווי קומט עס אַז אין תורה שטייט אינגאַנצן ניט וועגן דער מחשבה וכוונה וכו'³⁵?

דערפאַר איז די תורה מקדים די דינים פון קרבנות נדבה – וואָס זייער גאַנצע הקרבה איז נאָר מחמת נדיבת הלב (לשמים). דערמיט זאָגט תורה אַז כוונת

ניט מסתבר אַז אידן זאָלן עובר זיין אויף חטאים²⁸ און מחוייב ווערן בקרבן חובה; ובפרט בשמיני למילואים, ווען ס'איז גע- ווען השראת השכינה במשכן²⁹ וואָס איז „עדות לישראל שויתר להם הקב"ה על מעשה העגל"³⁰.

דאָקעגן איז יע מסתבר, אַז בני", וואָס האָבן געגעבן אויף מלאכת המשכן מיט אַ נדיבות גדולה ביותר³¹, האָבן נאָך הקמת המשכן גלייך ביי דער ערשטער געלעגנהייט³¹ געבראַכט קרבנות נדבה.

דערפאַר שטעלט די תורה פריער די קרבנות וואָס זיינען עלול וקרוב גע- בראַכט ווערן אין ימי המילואים – קרב- נות נדבה, און ערשט דערנאָך – די דינים פון קרבנות חובה.

1. דער ביאור פאַרוואָס די תורה הויבט אָן מיט קרבנות נדבה – בפנימיות הענינים, וועט מען פאַרשטיין בהקדים:

ס'איז ידוע בענין הקרבנות, אַז דער עיקר דערביי איז די כוונה ומחשבת

(28) להעיר מפרש"י תצוה כט, לו. שמיני י, יז. נשא ז, טז.

(29) פקודי מ, לד.

(30) פרש"י ר"פ פקודי. וראה פרש"י שמיני ט, כג) דכל שבעת ימי המילואים „היו ישראל נכלמים ואומרים כו' כל הטורח שטרחנו שתשרה שכינה בינינו ונדע שנתכפר לנו עון העגל כו'“.

(31) ויקהל לה, כא ואילך. לו, ה"ז.

(31) ואף שהנשיאים התנדבו „בחנכות המזבח תחילה“ (פרש"י ויקהל לה, כז) – הרי נדבת הנשיאים כולם הייתה בח' למילואים (כפשוטות הכתובים (נשא ז, א ואילך) – תיכף כשסיים משחת המשכן כו'). ולאח"ז (גם ביום השמיני למילואים) יכלו כל בני"ה להביא נדבות [נוסף לזה ש"ל (כנ"ל בפנים) שהביאו גם בו ימי המילואים (לפני „חנכות המזבח“)]. ובפרש"י נשא ז, ג) משנה וכותב (ומפרש) דברי ר"ג „להתנדב כאן בתחלה“ וקאי על העגלות והבקר – ובהם גם הנתינה ללויים הייתה בתחלת היום. וראה לקו"ש חט"ז ע' 424 הערה 3.

(32) מנחות בסופה. הובא בפרש"י פרשתנו א, יז*. וראה פרש"י פרשתנו ב, א.

(33) פרשתנו א, ט. וראה ספורנו ש, ב. ועוד.

(34) ראה ספר הבהיר סי' מו (קט). ועייג"כ זח"ג ה, א. של"ה מס' תענית (ריא, ב). פע"ח שער התפלה פ"ה.

(35) רק שצ"ל „לרצונו“ (פסוק ג). וראה לקמן בפנים ס"ז.

(* ראה לקוטי לוי"צ לזהר בשלח ע' סט"ע (ובלקו"ש חיי"ב ע' 13 ואילך). נתבאר בשיחות ש"פ בשלח תשל"ו.

המצות ולהתרחק מן העבירות, ויצרו הוא שתקפו, וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני, כבר גרש לרצונו¹.

און פונקט ווי דאָס איז ביי „לרצונו“ – אַזוי איז עס בנוגע אַלע כּוונות וואָס פּאָדערן זיך ביים מקריב הקרבן, ביז – קרבן מלשון קירוב הכּוונות והחושמים להקב"ה כּנ"ל, אַז דאָס איז דאָ בפּנימיות ביי יעדער אידן, וכתּורת אדמו"ר הזקן הידועה³⁹: אַ איד ניט ער וויל און ניט ער קען זיין אָפּגעריסן פון אלקות.

ח. עפ"ז איז אויך מובן וואָס די תּורה רופט דאָ אָן בני"מ מיטן נאָמען „דמ"כ (כי יקריב מכם) (בני"מ)⁴⁰ צו וועמען מען האָט עס געזאָגט): דער שם „אדם“ איז ע"ש „אדמה“⁴⁰ לעליון⁴¹ – די נשמה וואָס איז אַ חלק אלקה ממעל ממש⁴²; און וואָס זי איז דאָ באַ „כל איש ישראל“⁴³

(39) ראה היום יום ע' עג. ובכ"מ.

(40) כפשוטו של מקרא – משא"כ נכרים. וגם ע"ד ההלכה (תוי"כ כאן) הרי ממשך שזהו לכפר על עשה כו' כנ"ל. וראה מנחות עג, ב (ובכ"מ) דמכתוב אחר מבינין גם נכרים. וראה תוי"כ כאן אדם לרבות גרים (והאר"י בפ"י המלבי"ם). ואכ"מ. וראה לקו"ש שם ע' 5 ואילך.

(40*) ל' הכתוב – ישעי' יד, יד.

(41) של"ה חלק תושב"כ פ' וישב דרוש צאן יוסף בסופו (שא, ב). ובכ"מ. עש"מ מאמר אכ"ח ח"ב פל"ג. ועוד.

(42) תניא רפ"ב.

(43) לכאורה י"ל דכך נבוא, אבל ע"י בחירתו אפ"ל אח"כ באופן דלבי חלל בקרבי שאין לו יצה"ר (כדלעיל בפ"א) או להיפך שאין לו חלק באלקי ישראל (אגה"ת פ"ד ואילך. אגה"ק ס"ז). וראה ג"כ תניא ספ"ל"ב. ויותר נ"ל שכך הוא תנייך, וכדמוכח מטעם הרמב"ם (שם) בהפס"ד דגט מעושה כשר שזהו גם בנוגע לאלו שאין להם חלק כו', ואע"פ שחטא ישראל הוא הנאמר בעכ"פ (סנהדרין מד, רע"א). ובלבי חלל בקרבי – ה"ז רק שאין לו יצר כו' (ע"ד מש"נ יצר לב האדם גו') אבל מציאותו באופן דהרוג – יש לו. – ולהעיר מסוכה (גב, רע"א): וספדו כו' על יצה"ר שנהרג.

הלב איז די הקדמה כללית צו דעם גאַנצן ענין הקרבנות: זי איז די נקודה העקרית פון אַלע קרבנות, אויך פון קרבנות חובה.

און דאָס איז אויך וואָס רש"י איז מדייק בלשונו „בקרבות נדבה דיבר ה' ענין“³⁶: דער „ענין“ פון קרבנות, אַלע קרבנות – זיינען בעצם קרבנות נדבה, ווייל ביי אַלע קרבנות איז דער עיקר די נדיבות הלב און כּוונה פון מקריב הקרבן.

ז. בעומק יותר: די כּוונה ונדיבות הלב וואָס פּאָדערט זיך ביי אַלע קרבנות, איז בעצם ובפּנימיות פּאָראָן ביי כאו"א מיש"ראל; ס'איז נאָר וואָס ביי קרבנות נדבה – וואָס דער מענטש ברענגט (ניט ווייל ער איז מחוייב ומוכרח בזה, נאָר) אַלס נדבה פון זיין אייגענעם גוטן ווילן – זעט זיך אָן די פּנימיות זיינע בגילוי.

און דערפאַר איז אויף דעם ניטאָ קיין ציווי אין תּורה, נאָר רש"י דערציילט די מציאות – „בקרבות נדבה דיבר הענין“: אַלע קרבנות זיינען אַ קרבן נדבה, ווייל יעדער איד האָט די נדיבות הלב והכּוונה מצד פּנימיותו ונשמתו.

וואָס דאָס איז אויך וואָס מ'געפינט ביי קרבנות דעם פּסק"ד³⁷: „יקריב אותו מלמד שכּוּפּין אותו, יכול בע"כ ת"ל לר-צונו, הא כיצד כּוּפּין אותו עד שיאמר רוצה אני“, ווי דער רמב"ם³⁸ איז דאָס מבאר (בנוגע לגט): „מאחר שהוא רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל

(36) ראה לקו"ש ח"ב ע' 1 הערה 2 (הביאור ע"ד הפשט).

(37) קידושין נ, רע"א. וש"נ. הובא בפרש"י כאן פסוק ג'. רמב"ם הל' מעה"ק פ"ד הט"ז.

(38) הל' גירושין ספ"ב.

יעדער איד, איז בדוגמת אדם הראשון ווי ער איז געווען קודם החטא. ער איז אין אַזאַ דרגא אַז ער איז העכער פון דעם ענין פון חטאים⁴⁷, עכ"פּ עס איז ניט שייך באַ עס אַ חיוב פון קרבן כפרת חטא. און דאָס „זאָגט זיך אַרויס“ ביי קרבנות נדבה, וואָס קומט (ניט אויף אַ חטא, נאָר) מצד דער נדיבות הלב פון אַ אידן אויף צו זיין קרוב (קרוב מלשון קירוב, כנ"ל) לאלקות.

אַבער לאידד, איז דאָס פאַראַן אויך ביי אַלע קרבנות (אפילו ביי קרבנות וואָס קומען אויף אַ חטא), כנ"ל, וואָרום באַלד ווי אַ איד איז מחליט צו ברענגען אַ קרבן לכפר אויף זיין חטא, ווערט נתגלה דער „אדם“ שבו, וואָס איז העכער פון ענין החטאים (כאדם הראשון קודם החטא, כנ"ל)⁴⁷ – און בכח זה ווערט לכפר עליו – דער חטא ווערט אינגאַנצן אָפּגעווישט⁴⁸.

ט. עפ"י כהנ"ל איז אויך מובן וואָס די תורה איז דאָ מקדים „ויקרא אל

אחד צדיק ואחד רשע"⁴⁴, וואָס מצד דעם איז דאָ ביי אַלע אידן די נדיבות הלב והרצון צו זיין קרוב לאלקות.

און דאָס איז אויך דער טעם (ע"פ „יינה של תורה“) וואָס רש"י איז מפרש „אדם“, „למה נאמר, מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל הי' שלו אף אתם לא תקריבו מן הגזל" – דלכאורה איז ניט מובן: מ'געפינט אין גמרא⁴⁵ אַז מ'איז ממעט גזל פון וואָרט „מכם" – פאַרוואָס לערנט רש"י אַז מ'איז ממעט גזל מיטן וואָרט „אדם" וואָס איז בלויז אַ רמז – „מה אדם הראשון כו"?

איז דער ביאור בזה:

דאָס וואָס אדם הראשון איז „הכל הי' שלו" איז געווען נאָר בתחילת בריאתו, זייענדיק אין ג"ע קודם חטא עה"ד⁴⁶; און דאָס איז דער רמז אין פרש"י: דער „אדם" – „אדמה לעליון" – וואָס איז דאָ ביי

(44) תניא פ"א. וי"ל שזהו הדיוק כאן „אחד ואחד", ובכלל – לאחר אומרו „דלכל איש ישראל" מאי קמ"ל ב„אחד צדיק ואחד רשע"? וי"ל דקמ"ל דהו צדיק והו רשע הם (לאמתם) בדרגת „אחד".

וע"ד פי' הידוע במחז"ל (הגש"פ): אחד חכם ואחד כו' (ספר השיחות תש"ג ע' 74).

(45) סוכה ל, רע"א. וראה תוס' שם ד"ה כי.

(46) כ"ה ע"פ תנחומא (צו א) „שלא הי' (אדם) גזול מאחרים שהוא הי' יחידי בעולם" – ואדם הי' יחידי רק לפני החטא – וגם אז הרי ביום שנברא אדם נבראה חוה (פרש"י בראשית א, כז), ובו ביום נולדו קין והבל ובנות כו' (פרש"י שם ד, א. ושם: קודם שחטא ונטרד מג"ע) – ראה בכ"ז לקו"ש שם (ע' 67).

ואף לפמשנת בלקו"ש שם, שכוונת רש"י ב„הכל הי' שלו" משמע שזהו במשך כל ימי חייו, והטעם כי כשנברא נעשה הכל שלו ואח"כ שוב לא פקע קנינו, עיי"ש – בכ"ז „הכל הי' שלו" כפשוטו, הי' רק כשהי' יחידי, שהרי קין והבל הי' להם שדה וצאן וכו' (שם, ב). ובפשוטו זהו ע"י שדה"י נתן כ"ז לבניו וכו' במתנה. ראה בכ"ז בלקו"ש שם.

(47) ראה זח"ג טז, א. וראה שם יג, ב. וראה ד"ה באתי לגני תשי"ג פ"ב. לעיל ע' 5 ואילך.

(47*) בלקו"ת פרשתנו (א, ב) דאל"ף זעירא דויקרא „היינו הארת הכתר .. ובדברי הימים נאמר אדם באלף מאתון רכרבו והוא בחי' אדה"ר כמו שהי' לפני החטא כו". ובאוה"ת כאן (כרך ג' ע' תשכ"ז) – ע"פ לקו"ת להאריז"ל כאן – דאל"ף זעירא דויקרא הוא מצד הירידה במשה מצד חטא העגל כו'.

ואין בזה סתירה להמבואר בפנים ד„אדם" הנאמר כאן הוא ע"ד בחי' אדה"ר כמו שהי' לפני החטא – כי בנדו"ז אין נפק"מ בין צדיק מעיקרא (אל"ף רבתי) לבע"ת (שצ"ל בשפלות כו' – אלה זעירא – כי „לכפר עליו" דכאן בא לאחר החטא, שמקור חטא העגל).

וזהו אפילו בדרגה זו שצריך לכפותו שיאמר רוצה אני – עאכ"כ שפלות ואלף זעירא דבע"ת דימי המילואים דמשכן (שהי' הוכחה – שנתכפר חטא העגל ובאופן דסלחתי כדברך), ודמרע"ה בכלל – וכידוע פי' אדה"ז בזה (ספר השיחות היש"ת ע' 68. נתן בארוכה לעיל ע' 1 ואילך).

(48) ראה אגרת התשובה פ"ב: וכן ונרצה כו'.

משה" – פון דער חביבות וואָס דער אויבערשטער ווייזט אַרויס צו אידן⁵².

עפ"ז איז אויך מובן וואָס רש"י איז מסיים „אבל לנביאי או"ה נגלה עליהן בלשון עראי וכו'" – דלכאורה: וואָס איז נוגע דאָ דער חילוק צווישן דעם „ויקרא" ביי משה און דער „ויקר" ביי בלעם („נביאי או"ה")? – נאָר דער ענין בזה איז כנ"ל:

אין אָט דער נדיבות הלב ביי כאו"א מישראל, ניט קוקנדיק אויף זיין מצב בחיצוניות, דריקט זיך אויס דער חילוק צווישן אידן און או"ה: אידן זיינען בעצם טוב וקדושה, און די ענינים בלתי רצויים שבהם קומען נאָר פון (בל' הרמב"ם⁵³) „יצרו הוא שתקפו"; משא"כ ביי או"ה „אם יש בהם איזה דבר טוב ה"ז דבר נוסף"⁵⁴.

און דער שורש החילוק נעמט זיך דערפון וואָס ביי אידן איז דאָ דער „ויקרא" אל משה" – די חיבת הקב"ה צו אידן, און מצד דער חיבה און בחירה פון אוי"ה בערשטן אין אידן, זיינען זיי אַלעמאָל פאַרבונדן בפנימיות מיט אלקות.

(משיחות ש"פ ויקרא תשל"ב, תשל"ג)

(52) „כי כל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבחי' משרע"ה" (תניא פמ"ב. וראה אגה"ק סו"ס כו (ביאור)).

(53) נעתק לעיל בפנים ס"ז.

(54) מאמר דש"פ בראשית תרנ"ט.

משה", און ווי רש"י שרייבט באריכות אַז דאָס איז אַ „לשון חבה לשון שמלאכי השרת משתמשין בו וכו'" – וואָס לכאורה: (א) פאַרוואָס שרייבט עס די תורה דוקא ביי פרשת הקרבנות? (ב) פאַר- וואָס איז רש"י אַזוי מאַרץ אַז „ויקרא" איז אַ לשון חבה וכו'?

דער ביאור אין דעם: ווי געזאָגט פריער, איז די ערשטע זאך וואָס אידן האָבן געוואָלט טאָן נאָך דער הקמת המשכן, איז געווען דאָס ברענגען קרב-נות נדבה, וואָס דאָס באַווייזט אויף דער חביבות יתירה באַ אידן פון משכן וכו'.

און „כמים"⁴⁹ הפנים לפנים כן לב האדם [העליון]⁵⁰ לאדם" – האָט אויך דער אויבערשטער דאָ אַרויסגעוויזן די גודל החביבות פון השם צו אידן. און דערפאַר איז אויך רש"י מאַרץ אין דעם.

י. נאָך אַן ענין אין דעם: ס'איז ידוע⁵¹ אַז „ויקרא אל משה" איז די נתינת כח אויף עבודת הקרבנות, וואָס דער עיקר פון עבודת הקרבנות איז די נדיבות הלב, כנ"ל בארוכה.

און דאָס איז וואָס די תורה איז מקדים „ויקרא אל משה" וואָס איז אַ לשון חבה: אָט די נדיבות הלב פון די אידן צום אויבערשטן, נעמט זיך פון „ויקרא אל

(49) משלי כז, יט.

(50) ראה אוה"ת עה"פ. וש"נ.

(51) ד"ה באתי לגני תשי"ב פ"ה בתחילתו.

